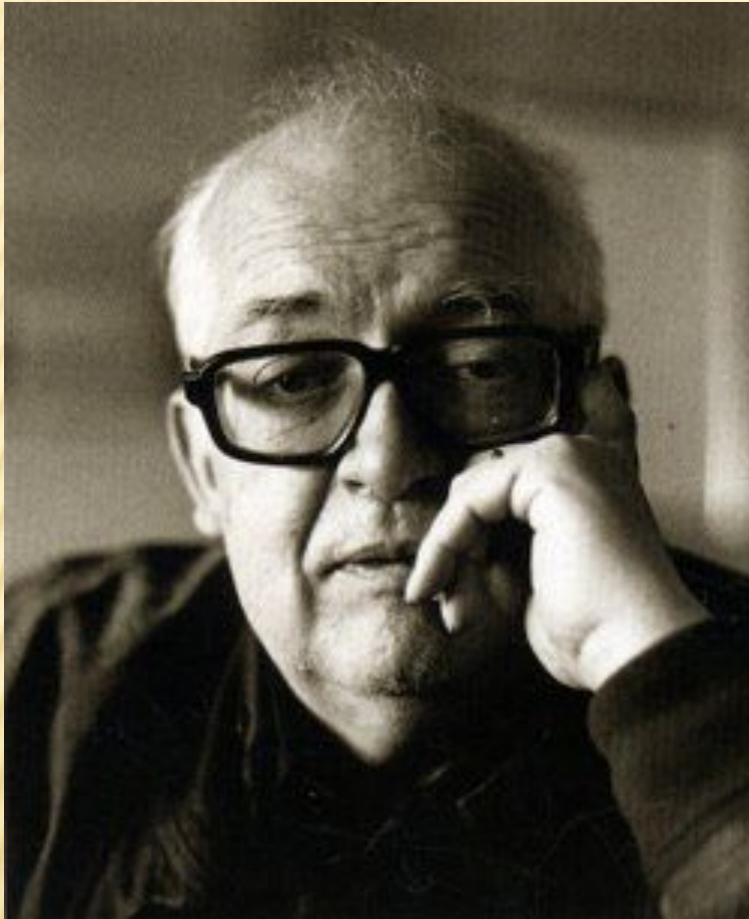

**Фрідріх Дюрренматт –
«сумний паяц» швейцарської
літератури, найяскравіший
представник театру гротеску.
Трагікомедія «Гостина старої дами».**

ПЛАН

1. Ф. Дюрренматт – швейцарський драматург, прозаїк, кіносценарист.
2. Гротеск – спосіб зображення і відтворення картин кризового стану світу.
3. Аналіз п'єси «Гостина старої дами»:
 - історія написання;
 - жанр, провідний прийом;
 - система образів, проблематика;
 - екзистенційні риси, ідея;
4. «Гостина старої дами» - трагікомедія з ознаками драми-притчі.

МЕТА

- Дізнатися, якою особистістю був Ф. Дюрренматт; з`ясувати особливості його художнього світу; значення творчості майстра для світової літератури на прикладі п`єси «Гостина старої дами»;
- повторити, поглибити поняття і літературознавчі терміни і вивчити нові ;
- з`ясувати жанрову природу і провідний художній прийом «Гостини старої дами»;
- проаналізувати образну систему, визначити проблематику ідейне значення твору;
- працювати над вдосконаленням навичок зв`язного мовлення, образного мислення, розвивати логіку, творчу уяву.
- виховувати такі якості характеру як людяність, доброту, співчуття, честь і чесність; любов і цікавість до театру, літератури і читання.

**Тільки у драматичній формі
комедії можна втілити
сучасну трагедію.**

**Ще са зла, відтак трактувати її
слід якнайгуманніше.
І персонажі повинні
викликати не гнів,
а сум.**

ФРІДРІХ ДЮРРЕНМАТТ

ПРОБЛЕМНЕ ПИТАННЯ

**Чим
виміряти
ціну людського життя?**

ВПЛИВИ

1. Родина (батько – священик, дід - політик)
2. С. К`єркегор, А. Камю (екзистенціалізм)
3. Франц Кафка, М. В. Гоголь
4. Астрономія
5. Образотворче мистецтво (картини І. Босха)

ДЮРРЕНМАТТ-ПИСЬМЕННИК ПЕРЕМІГ ДЮРРЕНМАТТА-ХУДОЖНИКА?

(«ПРИНИЖЕНИЙ МІНОТАВР», «ПОРТРЕТ ПЛАНЕТИ», «РОЗЛЮЧЕНІ
КЕНТАВРИ»)

Фрідріх Дюрренматт (1921-1990) -

- Країна: Швейцарія
- Рід діяльності: драматург, прозаїк, автор радіоп'єс, кіносценаріїв, критик, експериментатор - *перекладав класичні твори сучасною художньою мовою (Шекспіра, Гете)*
- політичний діяч
- талановитий художник-експресіоніст

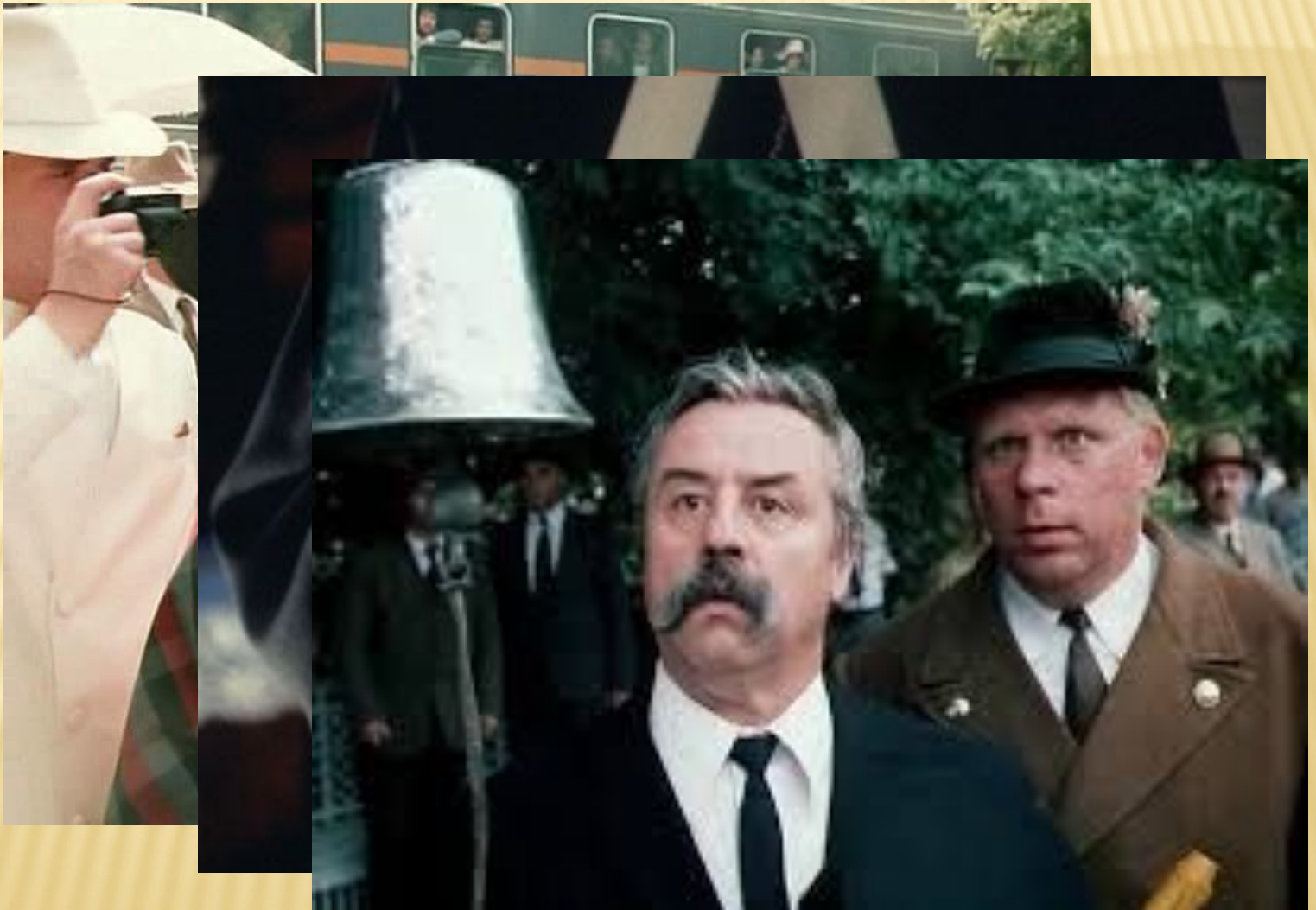
“ГОСТИНА СТАРОЇ ДАМИ” (1957)

**П`єса зла, відтак трактувати її слід
якнайгуманніше. І персонажі
повинні викликати не гнів,
а сум.**

Фрідріх Дюрренматт

- як ви розумієте цей вислів?

ГОЛОВНІ ПЕРСОНАЖІ П`ЄСИ –
**КЛЕР ЦАХАНАСЯН, АЛЬФРЕД ІЛЬ,
ГЮЛЕНЦІ**

СЮЖЕТ П'ЄСИ “ГОСТИНА СТАРОЇ

ДАМІ”

(ЗАВ'ЯЗКА, РОЗВИТОК ДІЇ, КУЛЬМІНАЦІЯ, РОЗВ'ЯЗКА)

Гюленці -

ШОК

Гюленці – втілюють **ідею морального занепаду і знецінення гуманізму,**
демонстрація слабкодухості, **конформізму,**
знищення загальнолюдських цінностей під
владою грошей

Конформізм –

пасивне, пристосовницьке прийняття готових зразків у поведінці, поглядах;
відсутність власної позиції,
покоря найбільшій силі тиску .

Кому, на вашу думку, з героїв п'єси можна адресувати рядки Ліни Костенко?

*...Не бійся правди, хоч яка гірка,
не бійся смутків, хоч вони як ріки.*

*Людині бійся душу ошукать,
бо в цьому схибиш – то уже навіки.*

?

ХУДОЖНЯ ДЕТАЛЬ

- засіб словесного мистецтва, який полягає у виділенні **особливо значущого елемента** художнього образу.

КЛЕР – СТАТИЧНА КРАПКА,
ЗАКАМ'ЯНІЛА, ЗМЕРТВІЛА, З ПРОТЕЗОМ
ДУШІ.

ІДЕЯ

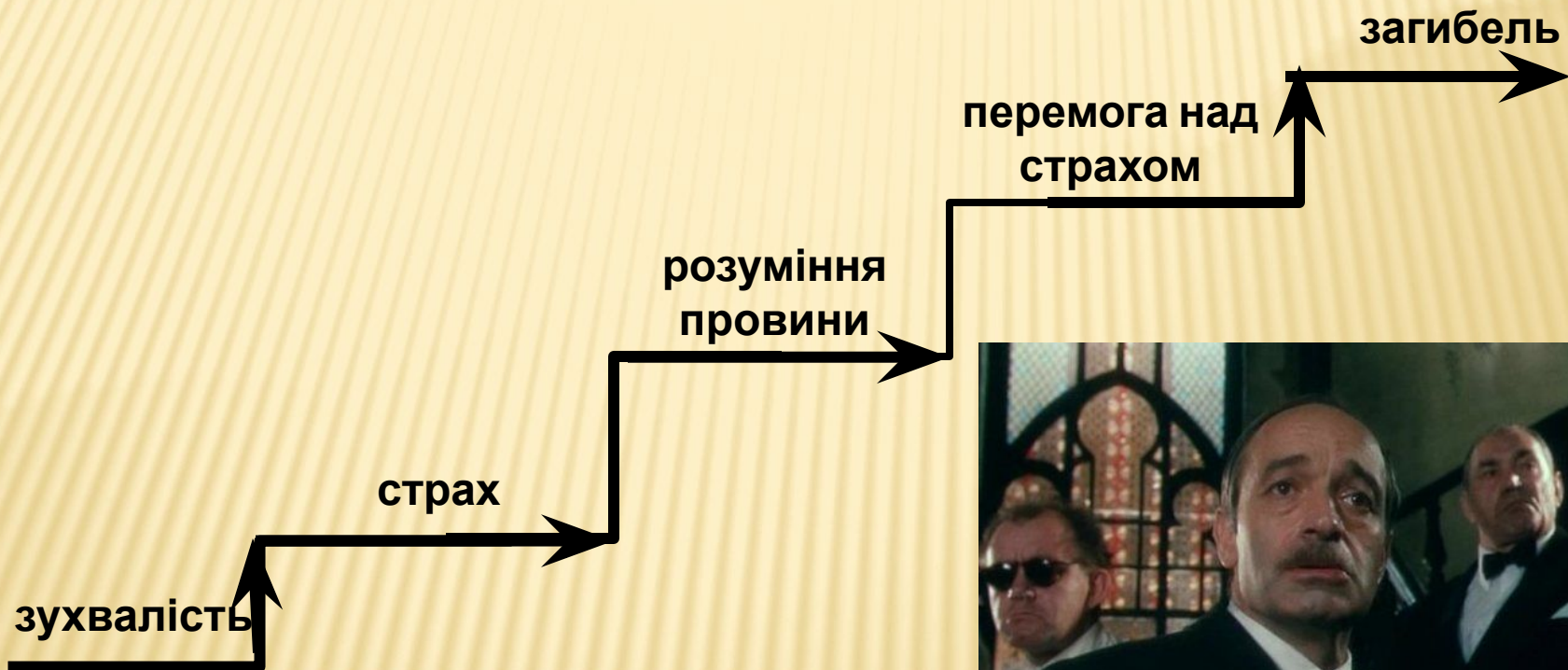
**Клер – втілення ідеї помсти
морально травмованої свідомості:**

зло породжує інше зло

і знищує

людину зсередини.

ІЛЬ

**ІДЕЯ ОБРАЗУ: ЕВОЛЮЦІЯ ВІД СНУ
СОВІСТІ
ДО МОРАЛЬНОГО ОЧИЩЕННЯ,
ПЕРЕМОГИ ЛЮДЯНОСТІ**

Іль, який пройшов весь «крізь пекло», демонструє, як крізь бруд пробивається **джерело людяності.**

В екзистенційній межовій ситуації міцніє його душа, герой переживає «момент істини», оновлення породжують його відповідальність і потребу спокутувати давні гріхи ціною власного життя.

ПРОБЛЕМАТИКА ТРАГІКОМЕДІЇ

Чи можна за суспільне благо сплатити життям окремої людини?

Чим, як і чи
потрібно
спокутувати борги минулого

проблема моральної відповідальності за свої вчинки

права сили і влади грошей

Чи виправдується «справедливість» такими засобами її досягнення як підкуп і вбивство?

Чи можна компенсувати трагедію свого життя помстою тому, хто в ній винен

**Чи можна вважати «Гостину старої дами»
драмою-притчею?**

**Який важливий урок
ми отримали, прочитавши твір?**

ІДЕЯ «ГОСТИНИ СТАРОЇ ДАМИ»

**Виживання людства
залежатиме від виживання
людяності.**

ПРОБЛЕМНЕ ПИТАННЯ

**Чим
виміряти
ціну людського життя?**

**Шукайте цензора в собі.
Він там живе, дрімучий, без гоління.
Він там сидить, як чортик у трубі,
і тихо вилучає вам сумління.**

**Зсередини, потроху, не за раз
Все познімає, де яка іконка.
І непомітно вийме вас - із вас,
Залишиться одна лиш оболонка.**

Ліна Костенко

ТЕМИ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ ТВОРІВ ЗА ТРАГІКОМЕДИЄЮ

“ГОСТИНА СТАРОЇ ДАМИ”

- I. **Чим виміряти ціну людського життя?**
(Моральна проблематика “Гостини старої дами” Ф. Дюрренматта).
- II. **«Слово на захист Альфреда Іля»**
- III. **«Слово на захист Клер Цаханасян»**

Рекомендації щодо написання твору-роздуму: Твір-роздум (запис), запис теми, підбір епіграфу (повинен містити головну думку, що ви будете розкривати), 1- вступна частина (загальні тези), 2- основна ч. (доведення думок з обраної теми прикладами з твору “Гостина..”, з життя, з інших літ. творів, які прочитали раніше тощо. 3 част. – висновки, чому вчить твір, можливі відповіді на проблемні питання тощо.

Не відхиляйтесь від обраної теми.